

Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку

Наказ Міністерства фінансів України
від 18 жовтня 1999 року N 242

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
2 листопада 1999 р. за N 750/4043

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства фінансів України
від 30 листопада 2000 року N 304,
від 25 листопада 2002 року N 989,
від 22 листопада 2004 року N 731,
від 16 березня 2005 року N 235,
від 11 грудня 2006 року N 1176,
від 19 грудня 2006 року N 1213,
від 5 березня 2008 року N 353,
від 8 липня 2008 року N 901,
від 14 жовтня 2008 року N 1238,
від 25 вересня 2009 року N 1125,
від 30 листопада 2009 року N 1396

(враховуючи зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України
від 17 грудня 2012 року N 1343

до наказу Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2010 року N 1202;
зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України
від 30 листопада 2009 року N 1396, діють до 1 січня 2015 року),
від 18 березня 2011 року N 372,
від 9 грудня 2011 року N 1591,
від 31 травня 2012 року N 658,
від 27 червня 2013 року N 627

На виконання Програми реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. N 1706, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи" (далі - Положення (стандарт) 8), схвалене Методологічною радою з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України, що додається.
2. Установити, що вказане Положення (стандарт) 8 застосовується щодо обліку операцій, які відбуваються з 2000 року.
3. Передбачити, що інші нормативні акти Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку діють у частині, що не суперечить Положенню (стандарту) 8.

Заступник Міністра

А. В. Литвин

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства фінансів України
від 18 жовтня 1999 р. N 242

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
2 листопада 1999 р. за N 750/4043

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи"

Загальні положення

1. Це Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи і незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи (далі - нематеріальні активи) та розкриття інформації про них у фінансовій звітності.

(пункт 1 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

2. Норми цього Положення (стандарту) застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (далі - підприємства) усіх форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності).

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. N 1591)

(підпунктом 3.1 пункту 3 Змін, затверджених наказом
Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396,
передбачені зміни до пункту 2)

3. Це Положення (стандарт) не поширюється на гудвіл та операції з нематеріальними активами, особливості обліку яких визначаються іншими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

(пункт 3 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

4. Терміни, що використовуються у положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, мають таке значення:

Активний ринок - ринок, якому притаманні такі умови:

предмети, що продаються та купуються на цьому ринку, є однорідними;

у будь-який час можна знайти зацікавлених продавців і покупців;

інформація про ринкові ціни є загальнодоступною.

Група нематеріальних активів - сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів.

Дослідження - заплановані підприємствами/установами дослідження, які проводяться ними уперше з метою отримання і розуміння нових наукових та технічних знань.

(абзац сьомий пункту 4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

Нематеріальний актив - немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований.

(абзац восьмий пункту 4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2000 р. N 304, у редакції наказу Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901)

Розробка - застосування підприємством/установою результатів досліджень та інших знань для планування і проектування нових або значно вдосконалених матеріалів, приладів, продуктів, процесів, систем або послуг до початку їхнього серійного виробництва чи використання.

(абзац дев'ятий пункту 4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

Незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи - капітальні інвестиції у придбання, створення і модернізацію нематеріальних активів, використання яких за призначенням на дату балансу не відбулося.

(пункт 4 доповнено абзацом десятим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

Накопичена амортизація нематеріальних активів - сума амортизації об'єкта нематеріальних активів з початку його корисного використання.

(пункт 4 доповнено абзацом одинадцятим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

Немонетарні активи - усі активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (або визначеній) сумі грошей.

(пункт 4 доповнено абзацом дванадцятим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

5. Бухгалтерський облік нематеріальних активів ведеться щодо кожного об'єкта за такими групами:

права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище тощо);

права користування майном (право користування земельною ділянкою відповідно до земельного законодавства, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо);

(абзац третій пункту 5 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 19.12.2006 р. N 1213, від 05.03.2008 р. N 353)

права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті;

(абзац четвертий пункту 5 в редакції наказу Міністерства фінансів України від 16.03.2005 р. N 235, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 18.03.2011 р. N 372)

права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, у тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті;

(абзац п'ятий пункту 5 в редакції наказу Міністерства фінансів України від 16.03.2005 р. N 235, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 18.03.2011 р. N 372)

авторське право та суміжні з ним права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (бази даних), виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті;

(абзац шостий пункту 5 в редакції наказу Міністерства фінансів України від 16.03.2005 р. N 235, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 18.03.2011 р. N 372)

абзац сьомий пункту 5 виключено

(абзац сьомий пункту 5 в редакції наказу Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989, виключено згідно з наказом Міністерства фінансів України від 18.03.2011 р. N 372)

інші нематеріальні активи (право на провадження діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо).

Визнання і оцінка нематеріальних активів

6. Придбаний або отриманий нематеріальний актив відображається в балансі, якщо існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, та його вартість може бути достовірно визначена.

7. Нематеріальний актив, отриманий в результаті розробки, слід відображати в балансі за умов, якщо підприємство/установа має:

(абзац перший пункту 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

намір, технічну можливість та ресурси для доведення нематеріального активу до стану, у якому він придатний для реалізації або використання;

можливість отримання майбутніх економічних вигод від реалізації або використання нематеріального активу;

інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою нематеріального активу.

8. Якщо нематеріальний актив не відповідає вказаним критеріям визнання, то витрати, пов'язані з його придбанням чи створенням, визнаються витратами того звітного періоду, протягом якого вони були здійснені, без визнання таких витрат у майбутньому нематеріальним активом.

9. Не визнаються нематеріальним активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені:

(абзац перший пункту 9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901)

витрати на дослідження;

витрати на підготовку і перепідготовку кадрів;

витрати на рекламу та просування продукції на ринку;

витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємств/установ або їх частини;

(абзац п'ятий пункту 9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

витрати на підвищення ділової репутації підприємства/установи, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків).

(абзац шостий пункту 9 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989, від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

10. Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства/установи за первісною вартістю.

(пункт 10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

11. Первісна вартість придбаного нематеріального активу складається з ціни (вартості) придбання (крім отриманих торговельних знижок), мита, непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню, та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з його придбанням та доведенням до стану, у якому він придатний для використання за призначенням.

Фінансові витрати не включаються до первісної вартості нематеріальних активів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 "Фінансові витрати").

(абзац другий пункту 11 у редакції наказу Міністерства фінансів України від 11.12.2006 р. N 1176)

12. Первісна вартість нематеріального активу, придбаного в результаті обміну на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого нематеріального активу. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливую вартість, то первісною вартістю нематеріального

активу, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є його справедлива вартість із включенням різниці до фінансових результатів (витрат) звітного періоду.

Первісна вартість нематеріального активу, придбаного в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив, дорівнює справедливій вартості переданого немонетарного активу, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну.

(абзац другий пункту 12 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.09.2009 р. N 1125)

13. Первісною вартістю безоплатно отриманих нематеріальних активів є їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених пунктом 11 цього Положення (стандарту).

(пункт 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

14. Первісною вартістю нематеріальних активів, що внесені до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених пунктом 11 цього Положення (стандарту).

(пункт 14 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

15. Нематеріальні активи, отримані внаслідок об'єднання підприємств, оцінюються за їх справедливою вартістю.

16. Первісна вартість окремого об'єкта нематеріальних активів, сплачених загальною сумою, визначається шляхом розподілу сплаченої суми пропорційно до справедливої вартості кожного з придбаних об'єктів.

17. Первісна вартість нематеріального активу, створеного підприємством/установою, включає прямі витрати на оплату праці, прямі матеріальні витрати, інші витрати, безпосередньо пов'язані із створенням цього нематеріального активу та приведенням його до стану придатності для використання за призначенням (оплата реєстрації юридичного права, амортизація патентів, ліцензій тощо).

(пункт 17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

18. Первісна вартість нематеріальних активів збільшується на суму витрат, пов'язаних із удосконаленням цих нематеріальних активів і підвищенням їх можливостей та строку використання, які сприятимуть збільшенню первісно очікуваних майбутніх економічних вигод.

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеного розміру майбутніх економічних вигод від його використання, включаються до складу витрат звітного періоду.

Переоцінка нематеріальних активів

19. Підприємство/установа може здійснювати переоцінку за справедливою вартістю на дату балансу тих нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок. У разі переоцінки окремого об'єкта нематеріального активу слід переоцінювати всі інші активи групи, до якої належить цей нематеріальний актив (крім тих, щодо яких не існує активного ринку).

(пункт 19 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

20. Переоцінка нематеріальних активів тієї групи, об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості.

(пункт 20 у редакції наказу Міністерства фінансів України від 14.10.2008 р. N 1238)

21. Переоцінена первісна вартість та накопичена амортизація об'єкта нематеріального активу визначаються як добуток відповідно первісної вартості або накопиченої амортизації та індексу переоцінки. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість.

(абзац перший пункту 21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

Якщо залишкова вартість об'єкта нематеріальних активів дорівнює нулю, то його переоцінена залишкова вартість визначається додаванням справедливої вартості цього об'єкта до його первісної (переоціненої) вартості без зміни суми накопиченої амортизації об'єкта.

(пункт 21 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2000 р. N 304, абзац другий пункту 21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

Відомості про зміни первісної вартості та суми накопиченої амортизації нематеріальних активів заносяться до реєстрів їх аналітичного обліку.

(пункт 21 доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2000 р. N 304, абзац третій пункту 21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

22. Сума дооцінки залишкової вартості об'єкта нематеріальних активів відображається у складі капіталу у дооцінках та в іншому сукупному доході, а сума уцінки - у складі витрат звітного періоду, крім випадків, що наведені у п. 23 цього Положення (стандарту).

(пункт 22 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. N 627)

23. У разі наявності (на дату проведення чергової (останньої) дооцінки об'єкта нематеріальних активів) перевищення суми попередніх уцінок об'єкта і втрат від зменшення його корисності над сумою попередніх дооцінок залишкової вартості цього об'єкта і вигід від відновлення його корисності сума чергової (останньої) дооцінки, але не більше зазначеного перевищення, включається до складу доходів звітного періоду, а різниця (якщо сума чергової (останньої) дооцінки більше зазначеного перевищення) спрямовується на збільшення капіталу у дооцінках та відображається в іншому сукупному доході.

(абзац перший пункту 23 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 16.03.2005 р. N 235, від 27.06.2013 р. N 627)

У разі наявності (на дату проведення чергової (останньої) уцінки об'єкта нематеріальних активів) перевищення суми попередніх дооцінок об'єкта і вигід від відновлення його корисності над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта і втрат від зменшення його корисності сума чергової (останньої) уцінки, але не більше зазначеного перевищення, спрямовується на

зменшення капіталу у дооцінках та відображається в іншому сукупному доході, а різниця (якщо сума чергової (останньої) уцінки більше зазначеного перевищення) включається до витрат звітного періоду.

(абзац другий пункту 23 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 16.03.2005 р. N 235, від 27.06.2013 р. N 627)

(пункт 23 в редакції наказу Міністерства фінансів України від 30.11.2000 р. N 304)

24. При вибутті об'єктів нематеріальних активів, які раніше були переоцінені, перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта нематеріальних активів включається до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням капіталу у дооцінках. Перевищення сум попередніх дооцінок об'єкта нематеріальних активів над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта нематеріальних активів може щомісяця (щокварталу, раз на рік) у сумі, пропорційній нарахуванню амортизації, включатися до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням капіталу у дооцінках. При цьому до складу нерозподіленого прибутку при вибутті цього об'єкта включається залишок перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок такого об'єкта, що відображений у складі капіталу у дооцінках. Відомості про суму перевищення попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок об'єкта, що включені до складу нерозподіленого прибутку, заносяться до реєстрів аналітичного обліку нематеріальних активів.

(пункт 24 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 22.11.2004 р. N 731, від 27.06.2013 р. N 627)

Амортизація нематеріальних активів

25. Нарухування амортизації нематеріальних активів (крім права постійного користування земельною ділянкою) здійснюється протягом строку їх корисного використання, який встановлюється підприємством/установою (у розпорядчому акті) при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс).

(пункт 25 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 05.03.2008 р. N 353, від 08.07.2008 р. N 901, від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р., від 31.05.2012 р. N 658)

Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання амортизації не підлягають. До нематеріальних активів з невизначеним строком корисного використання належать ті, щодо яких підприємством/установою не визначено обмеження строку, протягом якого очікується збільшення грошових коштів (чи їх еквівалентів) від використання таких нематеріальних активів.

(пункт 25 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901, абзац другий пункту 25 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

26. При визначенні строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів слід ураховувати:

строки корисного використання подібних активів;

моральний знос, що передбачається;

правові або інші подібні обмеження щодо строків його використання;

(абзац четвертий пункту 26 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901)

очікуваний спосіб використання нематеріального активу підприємством/установою;

(пункт 26 доповнено абзацом п'ятим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901, абзац п'ятий пункту 26 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

залежність строку корисного використання нематеріального активу від строку корисного використання інших активів підприємства/установи.

(пункт 26 доповнено абзацом шостим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901, абзац шостий пункту 26 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

Для нарахування амортизації нематеріальних активів підприємство може застосовувати строки їх корисного використання, встановлені податковим законодавством.

(пункт 26 доповнено абзацом сьомим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 18.03.2011 р. N 372)

27. Метод амортизації нематеріального активу обирається підприємством/установою самостійно, виходячи з умов отримання майбутніх економічних вигод. Якщо такі умови визначити неможливо, то амортизація нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Розрахунок амортизації при застосуванні відповідних методів нарахування здійснюється згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

(пункт 27 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

28. Під час розрахунку вартості, яка амортизується, ліквідаційна вартість нематеріальних активів прирівнюється до нуля, крім випадків:

коли існує невідмовне зобов'язання іншої особи щодо придбання цього об'єкта наприкінці строку його корисного використання;

коли ліквідаційна вартість може бути визначена на підставі інформації існуючого активного ринку і очікується, що такий ринок існуватиме наприкінці строку корисного використання цього об'єкта.

29. Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому нематеріальний актив уведено в господарський оборот. Суму нарахованої амортизації підприємства/установи відображають збільшенням суми витрат підприємства/установи і накопиченої амортизації нематеріальних активів.

(пункт 29 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 22.11.2004 р. N 731,

від 08.07.2008 р. N 901,
абзац перший пункту 29 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396,
зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України
від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

Нарахування амортизації при застосуванні виробничого методу починається з дати, що настає за датою уведення об'єкта нематеріального активу у господарський оборот.

(пункт 29 доповнено абзацом другим згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 25.09.2009 р. N 1125)

30. Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття нематеріального активу.

31. Термін корисного використання нематеріального активу та метод його амортизації переглядаються в кінці звітного року, якщо в наступному періоді очікуються зміни строку корисного використання активу або зміни умов отримання майбутніх економічних вигод. Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання в кінці кожного року також оцінюються на наявність ознак невизначеності обмеження строку їх корисного використання та за відсутності таких ознак підприємством/установою встановлюється строк корисного використання таких нематеріальних активів.

(абзац перший пункту 31 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901,
від 30.11.2009 р. N 1396,
зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України
від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

Амортизація нематеріального активу нараховується, виходячи з нового методу нарахування амортизації і строку використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем змін.

Зменшення корисності нематеріальних активів

32. Втрати від зменшення корисності об'єкта нематеріальних активів включаються до складу витрат звітного періоду із збільшенням суми накопиченої амортизації об'єкта нематеріальних активів, а щодо об'єкта нематеріальних активів, відображеного в обліку за переоціненою вартістю, - відображаються в порядку, передбаченому абзацом другим пункту 23 цього Положення (стандарту).

(пункт 32 в редакції наказу Міністерства
фінансів України від 30.11.2000 р. N 304,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

33. Сума вигід від відновлення корисності об'єкта нематеріальних активів, визнана відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 року N 817 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 року за N 35/10315, відображається визнанням доходу з одночасним зменшенням суми накопиченої амортизації об'єкта нематеріальних активів. Відновлення корисності об'єкта нематеріальних активів, відображеного в обліку за переоціненою вартістю, відображається в порядку, передбаченому абзацом першим пункту 23 цього Положення (стандарту).

(пункт 33 в редакції наказу Міністерства
фінансів України від 30.11.2000 р. N 304,
із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989,
від 16.03.2005 р. N 235)

Вибуття нематеріальних активів

34. Нематеріальний актив списується з балансу в разі його вибуття внаслідок безоплатної передачі або неможливості отримання підприємством/установою надалі економічних вигод від його використання.

(пункт 34 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 14.10.2008 р. N 1238, від 08.07.2008 р. N 901, від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

35. Фінансовий результат від вибуття об'єктів нематеріальних активів визначається як різниця між доходом від вибуття (за вирахуванням непрямих податків і витрат, пов'язаних з вибуттям) та їх залишковою вартістю. Регістри аналітичного обліку нематеріальних активів, що вибули, додаються до документів, якими оформлені факти вибуття цих об'єктів.

(пункт 35 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2000 р. N 304)

Розкриття інформації щодо нематеріальних активів у примітках до фінансових звітів

36. У примітках до фінансової звітності щодо кожної групи нематеріальних активів з виділенням інформації щодо створених підприємством/установою нематеріальних активів наводиться така інформація:

(абзац перший пункту 36 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

36.1. Вартість (первісна або переоцінена), за якою нематеріальні активи відображені в балансі.

36.2. Методи амортизації та діапазон строків корисного використання нематеріальних активів.

36.3. Наявність та рух у звітному році:

36.3.1. Первісна (переоцінена) вартість нематеріальних активів та сума накопиченої амортизації на початок звітного року.

(підпункт 36.3.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

36.3.2. Первісна вартість нематеріальних активів, які визнані активом, з виділенням вартості нематеріальних активів, отриманих у результаті об'єднання підприємств.

36.3.3. Сума зміни первісної (переоціненої) вартості та накопиченої амортизації нематеріальних активів у результаті переоцінки.

(підпункт 36.3.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

36.3.4. Первісна (переоцінена) вартість та сума накопиченої амортизації нематеріальних активів, які вибули.

(підпункт 36.3.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

36.3.5. Сума нарахованої амортизації.

36.3.6. Сума втрат від зменшення корисності і сума вигід від відновлення корисності, відображені в звіті про фінансові результати в звітному періоді.

(підпункт 36.3.6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 16.03.2005 р. N 235)

36.3.7. Інші зміни первісної (переоціненої) вартості та сума накопиченої амортизації нематеріальних активів.

(підпункт 36.3.7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

36.3.8. Первісна (переоцінена) вартість та сума накопиченої амортизації на кінець звітного року.

(підпункт 36.3.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

37. У примітках до фінансової звітності наводиться така інформація:

37.1. Первісна (переоцінена) вартість та накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності.

(підпункт 37.1 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989, від 08.07.2008 р. N 901)

37.2. Первісна (переоцінена) вартість та накопичена амортизація переданих у заставу нематеріальних активів.

(підпункт 37.2 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989, від 08.07.2008 р. N 901)

37.3. Сума угод на придбання у майбутньому нематеріальних активів.

37.4. Загальна сума витрат на дослідження та розробки, включена до складу витрат звітного періоду.

37.5. Первісна вартість, залишкова вартість та метод оцінки нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань.

37.6. Причини визнання невизначеним строку корисного використання нематеріального активу та його балансова вартість.

(пункт 37 доповнено підпунктом 37.6 згідно з наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901)

37.7. Склад нематеріальних активів, інформація про які є суттєвою, їх балансова вартість та строк корисного використання, що залишився.

(пункт 37 доповнено підпунктом 37.7 згідно з наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2008 р. N 901)

Особливості бухгалтерського обліку нематеріальних активів установами

38. Первісна вартість нематеріальних активів, отриманих безоплатно від установ, дорівнює первісній (переоціненій) вартості нематеріальних активів установи, що їх передала, з

урахуванням витрат, передбачених пунктом 11 цього Положення (стандарту), з наведенням суми накопиченої амортизації.

Первісною вартістю нематеріальних активів, отриманих безоплатно від інших осіб, визнається їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених пунктом 11 цього Положення (стандарту).

39. Суми дооцінки залишкової вартості об'єкта нематеріальних активів установи зараховують до фонду дооцінки активів, а суму уцінки - до витрат звітного періоду, крім випадків, наведених у пункті 40 Положення (стандарту) 8.

40. Якщо суми попередніх уцінок перевищують суми попередніх дооцінок об'єкта нематеріальних активів, то сума чергової дооцінки визнається доходами установи, але не більше зазначеного перевищення, а різниця зараховується до фонду дооцінки активів.

Якщо суми попередніх дооцінок перевищують суми попередніх уцінок об'єкта нематеріальних активів, то сума чергової уцінки відображається зменшенням залишку фонду дооцінки активів, але не більше зазначеного перевищення, а різниця включається до витрат звітного періоду.

41. Якщо об'єкт нематеріальних активів відображається в бухгалтерському обліку за переоціненою вартістю, то сума втрат від зменшення корисності відображається у порядку, передбаченому абзацом другим пункту 40 Положення (стандарту) 8, а сума вигід від відновлення корисності - у порядку, передбаченому абзацом першим пункту 40 Положення (стандарту) 8.

42. Залишок фонду дооцінки активів в останньому місяці кожного року списується на фінансовий результат минулих звітних періодів.

(Положення доповнено розділом згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2009 р. N 1396, діють до 01.01.2015 р.)

**Начальник управління методології
бухгалтерського обліку**

В. М. Пархоменко